

Sygn. akt III Ca 617/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Gajewski (spr.)

Sędziowie: SO Joanna Wiecka – Jelińska

SO Agata Wojciszke

Protokolant: sekr. sąd. Maciej Mądziel

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2017 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko H. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni

z dnia 30 marca 2017 r. sygnatura akt I C 558/16

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2 214 zł (dwa tysiące dwieście czternaście złotych) w tym podatek VAT tytułem wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

SSO Agata Wojciszke SSO Krzysztof Gajewski SSO Joanna Wiecka – Jelińska

Sygn. akt III Ca 617/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko H. K. domagając się od pozwanego zapłaty kwoty 44.745,12 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że roszczenie wynika z umowy bankowej z dnia 27 listopada 2009r. jaka łączyła jego poprzednika prawnego (...) S.A. z siedzibą w W. z pozwanym. W związku z naruszeniem przez pozwanego postanowień umowy, bank skorzystał z uprawnienia do wypowiedzenia umowy, a następnie wystawił bankowy tytuł egzekucyjny. W drodze kolejnych czynności prawnych wierzytelność wynikająca z ww. umowy przeszła ostatecznie

na powoda. Na dochodzone w niniejszej sprawie roszczenia składają się: kapitał kredytu w wysokości 27.388,45 zł, koszty w wysokości 87 zł, a także skapitalizowane odsetki za opóźnienie w wysokości 17.269,67 zł.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Wyrokiem z dnia 30 marca 2017r. Sąd Rejonowy:

I. oddalił powództwo;

II. zasądził od powoda (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. na rzecz adwokat M. R. kwotę 5904 zł (pięć tysięcy dziewięćset cztery złote) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu H. K. z urzędu.

Powyższe rozstrzygnięcie oparte zostało na następujących ustaleniach oraz rozważaniach:

Na mocy umowy kredytu restrukturyzacyjnego nr (...) z dnia 27 listopada 2009r. (...) S.A. z siedzibą w W. udzielił pozwanemu H. K. kredytu w wysokości 40.165,57 zł na spłatę innych zobowiązań kredytowych. Na mocy przedmiotowej umowy pozwany zobowiązał się do spłaty kredytu w 120 miesięcznych ratach. Na mocy § 6 umowy w zakresie roszczeń banku wynikających z umowy pozwany poddał się egzekucji oraz wyraził zgodę na wystawienie przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 750.000 zł. Bank miał prawo objąć (...) obok wierzytelności kapitałowych także odsetki i koszty związane z realizacją umowy.

Umowa została rozwiązana z dniem 13 marca 2011r.

W dniu 8 września 2011r. (...) S.A. z siedzibą w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) na kwotę 38.092,31 zł z tytułu niespłaconego kredytu, w tym na kwotę 37.341,73 zł tytułem niespłaconego kredytu wraz z odsetkami od dnia 14 marca 2011r. do dnia zapłaty, kwotę 663,58 zł tytułem odsetek umownych od dnia 28 listopada 2009r. do 13 marca 2011r. wraz z odsetkami od dnia 8 września 2011r. do dnia zapłaty oraz kwotę 87 zł tytułem opłat wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 września 2011r. do dnia zapłaty.

Pismem z dnia 8 września 2011r. (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 8 września 2011r. klauzuli wykonalności. Postanowieniem z dnia 20 października 2011r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt VII Co 6351/11 Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w (...) nadał ww. bankowemu tytułowi egzekucyjnemu sądową klauzulę wykonalności co do świadczenia pieniężnego objętego tym tytułem z ograniczeniem egzekucji do kwoty 750.000 zł przeciwko H. K..

Pismem z dnia 27 grudnia 2011r. (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 8 września 2011r. klauzuli wykonalności na jego rzecz. Postanowieniem z dnia 3 lutego 2012r. wydanym w sprawie o sygnaturze VII Co 37/12 Sąd Rejonowy w (...) nadał ww. bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W., na którego przeszło uprawnienie wierzyciela (...) S.A. z siedzibą w W..

Pismem z dnia 9 kwietnia 2013r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 8 września 2011r. klauzuli wykonalności na jego rzecz. Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2013r. wydanym w sprawie o sygnaturze VII Co 1858/13 Sąd Rejonowy w (...) nadał ww. bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności na rzecz (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., na którego przeszło uprawnienie wierzyciela (...) S.A. z siedzibą w W..

W dniu 7 października 2014r. pomiędzy (...) sp. z o.o. a (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. doszło do zawarcia umowy przedwstępnej, której przedmiotem miała być umowa przelewu pakietu wierzytelności przysługujących pierwotnie (...) Bank (...) S.A.

W dniu 8 października 2014 r. (...) Bank (...) S.A. stał się komandytariuszem spółki (...) sp. z o.o. spółki komandytowej z siedzibą w W. i wniósł pakiet wymagalnych wierzytelności jako aport do tej spółki, w tym m.in. wierzytelność

przysługującą mu względem pozwanego. Tego samego dnia (...) Bank (...) S.A. na podstawie umowy przeniósł odpłatnie na rzecz (...) sp. z o.o. ogół praw i obowiązków przysługujących mu jako komandytariuszowi w (...) sp. z o.o. sp.k.

W dniu 24 października 2014r. wspólnicy (...) sp. z o.o. sp. komandytowa z siedzibą w W. podjęli uchwałę o wyrażeniu zgody na zmniejszenie udziału kapitałowego komandytariusza (...) sp. z o.o. i zwrot tej spółce równowartości tego wkładu.

W dniu 24 października 2014r. spółka (...) sp. z o.o. zwolniła się wobec (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. z zobowiązania wynikającego z umowy przedwstępnej poprzez spełnienie innego świadczenia („datio in solutum”), a mianowicie poprzez przeniesienie wierzytelności o zwrot części wkładów komandytariusza, o które zmniejszono aport komandytariusza ze spółki (...) sp. z o.o. sp. komandytowa z siedzibą w W..

W dniu 24 października 2015r. spółka (...) sp. z o.o. sp. komandytowa z siedzibą w W. zawarła z powodem (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. umowę o świadczenie w miejsce wykonania („datio in solutum”), w ramach której celem zwolnienia się z zobowiązania zapłaty równowartości zmniejszonej części udziału komandytariusza ((...) Bank (...) S.A.) przeniosła na rzecz powoda pakiet wierzytelności bankowych (w tym m.in. wierzytelność przeciwko pozwanemu).

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił w całości na podstawie odpisów dokumentów przedłożonych przez stronę powodową oraz dowodu z przesłuchania powabnego. Sąd dokonał oceny zebranego materiału dowodowego określając w jakim zakresie uznał go za wiarygodny.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na skutecznie podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia. Zgodnie z treścią art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Powołując się na orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008r. oraz 29 czerwca 2016r. Sąd I instancji zarzut powyższy uznał za uzasadniony i dlatego na mocy art. 118 k.c. Sąd oddalił powództwo.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości i zarzucając:

I. naruszenie prawa materialnego tj.

1. art. 123 § 1 pkt. 1 kc w zw. z art. 124 kc przez ich błędną wykładnię polegająca na uznaniu, że w sprawie nie spowodowały przerwania biegu terminu przedawnienia czynności zainicjowane przez wierzyciela pierwotnego w postępowaniu klauzulowym, podczas gdy prawidłowa wykładnia przedmiotowych przepisów powinna doprowadzić do stwierdzenia, że wnioski wierzyciela pierwotnego o nadania klauzuli wykonalności bankowym tytułem egzekucyjnym spowodował skutecznie przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu,

2. art. 509 § 2 kc w związku z art. 123 § 1 pkt. 1 kc w zw. z art. 124 kc przez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że przerwanie biegu terminu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt. 1 kc następuje tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela, podczas gdy na cesjonariusza wraz z wierzytelnością przechodzą wszelkie związane z nią prawa, w tym cesjonariusz wchodzi w sytuację prawną cedenta w całości, w szczególności odnosi się do cesjonariusza skutek przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia czynności podejmowanych przez cedenta, skoro nabywa on wierzytelność wraz ze wszystkimi związanymi z nią prawami.

Z uwagi na powyższe wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób właściwy rozważył wszystkie dowody i okoliczności i na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, nie przekraczając w tej mierze zasady swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji podejmując zaskarżone rozstrzygnięcie nie naruszył także przepisów prawa materialnego i dlatego Sąd Okręgowy akceptuje argumenty przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

W szczególności Sąd Okręgowy podziela pogląd, iż wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia objętego tym tytułem wobec cesjonariusza niebędącego bankiem. W powyższym zakresie należy odwołać się obszernego oraz jednolitego orzecznictwa sądów, z którego wynika, iż w razie cesji wierzytelności nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia, zbycie wierzytelności jest bowiem irrelevantne dla jego biegu. W przypadku wierzytelności objętej bankowym tytułem wykonawczym sytuacja prawna cesjonariusza kształtuje się jednak odmiennie od sytuacji prawnej nabywcy wierzytelności objętej innym tytułem wykonawczym. Uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności; nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza niebędącego bankiem nie było dopuszczalne (uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04, OSNC z 2005 r. Nr 6, poz. 98, z dnia 22 lutego 2006 r., III CZP 129/05, OSNC z 2007 r. Nr 1, poz. 4, z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14). Cesjonariusz nie mógł kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, bo w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 k.p.c., a więc fundusz sekurytyzacyjny, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny, przejście uprawnień i uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k.p.c., musiał ustalić istnienie roszczenia w drodze procesu sądowego, uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie.

Przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzytelności lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nie może umknąć uwadze, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy niebędącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela - banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy niebędącego bankiem (orz. Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016r., III CZP 29/16).

Powołana interpretacja przepisów została potwierdzona i rozwinięta w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie III CZP 17/17, w której stwierdzono, iż wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia objętego tym tytułem wobec cesjonariusza

niebędącego bankiem. W orzeczeniu podkreślono, że jeżeli podstawę przerwy biegu przedawnienia stanowiła czynność związana z (...), skutki tej przerwy powinny zostać uzależnione od charakteru podmiotu, który nabył wierzytelność. Może on powołać się na przerwanie biegu przedawnienia przez cedenta jedynie wówczas, gdy sam mógłby posłużyć się w obrocie (...). Przemawiają za tym stanowiskiem zarówno względy konstrukcyjne, jak i aksjologiczne, zasadnicze założenie, że bankowy tytuł w tym egzekucyjny, będąc szczególnym przywilejem, dostępnym jedynie wybranej grupie wierzycieli, nie może być stosowany w nadmiernie szerokich granicach, tj. służyć także innym podmiotom, którym ustawodawca nie przyznał możliwości posłużenia się tym instrumentem. Założenie to wzmacnia także argumentacja konstytucyjna, oparta na uznaniu przez Trybunał Konstytucyjny regulacji (...) za sprzeczną z konstytucją (wyrok TK z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. P 45/12, Dz. U. 201, poz. 559). Orzeczenie to stanowi dodatkowy, silny argument za ujmowaniem wszelkich skutków (...) w wąskich granicach i ochronie tym samym w możliwie szerokim zakresie wartości konstytucyjnych, na które powołał się Trybunał.

Powyższy pogląd, podzielany przez Sąd Okręgowy, uznać należy za dominujący i prawidłowy, dlatego też uznając, iż nie doszło do przerwania biegu przedawnienia, pozwana skutecznie podniosła zarzut przedawnienia, co musiało skutkować oddaleniem powództwa.

Mając względzie powyższe apelację uznać należało oddalić jako niezasadną na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 wyroku na mocy art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, mając na względzie, iż pozwana wygrała w całości postępowanie w II instancji.

SSO J. J. SSO K. G. SSO A. W.